

Ur Matthews Filders cirkulär.

Aktiebolaget
Delfin's
PATENTERADE
FISKFODERKAKOR

PRISBELÖNTA

I KÖPENHAMN

1888

FISKFODERKAKOR

ÄRO

DE BÄSTA

OCH

BILLIGASTE

FODERKAKOR

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2013

**National Library
of Sweden**

FÖRSÄLJAS AF:

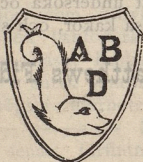
Aktiebolaget
Delfin's

PATENTERADE
FISKFODERKAKOR

PRISBELÖNTA

I KÖPENHAMN

1888

FISKFODERKAKOR

**ÄRO
DE BÄSTA
OCH
BILLIGASTE
FODERKAKOR
SOM FINNAS I
MARKNADEN.**

FÖRSÄLJAS AF:

FISKFODERKAKOR.

Aktiebolaget Delfins patenterade **Fiskfoderkakor** äro det bästa kraftfoder för

Mjölkkor, Gödboskap,

Ungnöt, Får,

Hundar, Fjäderfä etc.

Genom användande af dessa foderkakor och tillfölje af deras billighet och rikedom på proteinämnen, fett och kolhydrater samt dessa ämnens stora smältbarhet, kan landtbrukaren göra en stor besparing i kontot för kraftfoder.

Vid utfodringens början med dessa kakor, få vi tillråda, att endast så småningom vänja kreaturen vid dem. Detta sker bäst genom att första dagen borttaga t. ex. $\frac{1}{8}$ kg. af det förut använda kraftfodret, och ersätta denna kvantitet med lika stor vikt af våra Fiskfoderkakor. Efter 2 à 3 dagar borttages ytterligare $\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$ kg. kraftfoder, som på samma sätt ersättes med Fiskfoderkakor, och fortsättes på detta sätt utbytet till dess full ration erhålles.

För *mjölkkor* rekommenderas af många, att om bästa exportsmör önskas, använda hälften raps- och hälften Fiskfoderkakor.

För *gödboskap* och *ungnöt* är Fiskfoderkakor det utmärktaste *gödningssoder*, som finnes, såsom varande i högsta grad köttproducerande och aptitretande.

Alla kreatur äta Fiskfodret med största begärlighet när de på ofvanstående sätt blifvit vanda dervid.

Det bör företrädesvis gifvas *torrt*, och sönderbrutet i mindre stycken innan kreaturen erhålla sitt stråfoder.

Fiskfoderkakorna böra på det omsorgsfullaste aktas för väta samt förvaras på torrt och luftigt ställe, då de hålla sig huru länge som helst.

Kreatur					Kreatur				
mjölkkor					mjölkkor				
per dag	1 proc.	10 proc.	100 proc.	1000 proc.	per dag	1 proc.	10 proc.	100 proc.	1000 proc.
1.000	20.00	20.00	20.00	20.00	1.000	20.00	20.00	20.00	20.00
1.000	20.00	20.00	20.00	20.00	1.000	20.00	20.00	20.00	20.00
1.000	20.00	20.00	20.00	20.00	1.000	20.00	20.00	20.00	20.00
1.000	20.00	20.00	20.00	20.00	1.000	20.00	20.00	20.00	20.00
1.000	20.00	20.00	20.00	20.00	1.000	20.00	20.00	20.00	20.00

Djuren vänja sig lätt vid kakorna och förtära dem efter 3 à 4 dagar med stor begärlighet. Kakorna äro lätta att sönderbryta för hand och utdelas bäst i liter.

FISKFODERKAKOR.

Utdrag ur Berättelse från Kongl. Landbruks-Akademins
Kemiska Laboratorium.

Afgifven på Akademien hölls den 29 September 1887

Intyg.

På begäran af Aktiebolaget Delfins ombud Agronomen Herr Gustaf Bergman att få ett intyg öfver användandet af det Fisk-kakmjöl, som ingått i utfodringen af härvarande koldugård, får jag nämna att detta fodermjöl till 2 å 3 skålp. dagligen pr djur i förening med annat kraftfoder, under tre månaders försök visat sig helsosamt, smakligt och värdefullt, samt — hvad som hufvudsakligen varit ämnadt att utröna — ej i någon mån inverkat ogynnsamt på smörberedningen, hvilket förhållande ytterligare styrkes af bifogade bref och intyg.

Björneborgs station, Krontorp 1 Juli 1887.

J. D. Kullgren.

Om de sednast mottagna båda smörprofven får jag härmed äran afgifva det utlåtande, att smöret under märket »F. K.» befinnes vara fullt så godt i både smak och lukt som det andra, hvarjemte, det hittills visat fullkomligt lika stor hållbarhet som det utan märke.

Efter dessa prof att döma tyckes det använda Fisk-kakfodret ej hafva i någon mån inverkat ogynnsamt på smöret.

Malmö den 20 Juni 1887.

Joh. Johnsons Smörexport-Affär.

Jag har mottagit smör från Krontorps Aktie-Bolag, hvarest till utfodring användts fisk-kakor, beredda af sill och vegetabiliska ämnen, och får härmed meddela, att smöret ej hade någon bismak eller i öfrigt skilde sig från efter vanlig utfodring framställt smör.

Göteborg den 26 Juni 1887.

Matthews Fidler.

Arade af 22 dennes i min besittning äfvenså 2:ne burkar smör, och har jag i dag åter afprovat det (för att se det vid den ålder som det har vid ankomsten till England), men jag har icke funnit någon nämnvärd skilnad.

Jag låter dem nu åter stå i 8 dagar för att då se på dem igen.

Jag hade trott att det med märket »F. K.» skulle vara sämst, emedan jag alltid ansett fiskkli skadligt för kvaliteten.

Göteborg den 1 Juni 1887.

Sören Bjerre.

Refererande till mitt föregående vill meddela, det den burken smör med märket »F. K.» har hållit sig bäst, ty den andre var betydligt mera härsken.

Göteborg den 10 Juni 1887.

Sören Bjerre.

Vänd!

FISKFODERKAKOR.

Utdrag ur Berättelse från Kongl. Landbruks-Akademiens kemiska laboratorium.

Afgifven på Akademiens högtidsdag den 29 September 1888

af prof. L. F. Nilson.

— — — — — Kunde nu utvägar beredas för den färska sillens användning såsom fodermedel, så skulle icke blott dess fetthalt, utan också dess än värderikare ägghviteartade beståndsdelar tillgodogöras vid djurens näringsprocess, och då de senare, såsom känt är, åter fullständigt afskiljas i den animala flytande och fasta spillningen, omsatta i former, som vida lättare försättas i ett för växtlighet enbart skick, än när de utströs i jorden oförändrade, så vunnas härigenom en dubbel fördel.

Genom åtskilliga tyska forskares arbeten är det bekant, att de växtätande husdjuren förmå assimilera såväl fett som ägghvitesubstanser ur köttmjöl, som inblandas i deras föda, och detta så godt som fullständigt. De äro till och med i stånd att ur animala qväfvesubstanser tillgodogöra sig hela sitt behof af detta näringsämne, enligt hvad *Weiske* ådagalagt genom att utfodra får med qväfvefattiga vegetabilier och qväfverika animala ämnen, hvarvid han vann ett lika godt, ja bättre resultat än med endast vegetabilier af samma qväfvehalt. Af särskildt intresse äro härvid försök, som *Schrodt* och *Peter* anställde med mjölkkor, i hvilkas foderrationer kli och rapskakor delvis eller fullständigt ersattes med köttmjöl med den effekt, att mjölken ökades så till mängd som halt af torrsubstans. Bekant är också, att man i Norge utstallar nötboskap med foder, som utblandats med torr fisk. Särskildt har fiskmjölets brukbarhet såsom fodermedel varit föremål för pröfning af *Weiske* och *Kellner*, som vid utfodring af fiskguano till får funno, att såväl qväfve- som fettsubstanserna till största delen assimilerades under passagen genom matsmältningskanalen, medan djuren ökade sin vikt lika regelbundet som vid vanlig utfodring.

— — — — — Jag begagnade gerna det tillfälle, som erbjöd sig, att genom utfodringsförsök söka bestämma det fodervärde, som de anförda kakorna, hvilkas tillverkning emellertid snart afstannade, kunde ega, samt deras inflytande på den afsöndrade mjölkens beskaffenhet och sammansättning, sedan hr *Keiller* benäget ställt en för sådana försök nödig quantitet af det numera nära tioåriga fodermedlet till laboratoriets disposition.

— — — — — och då den under sillkakperioden producerade mjölken icke kunde förmärkas hafva någon slags bismak eller på annat sätt skilja sig från den mjölk, som erhöles vid normal utfodring, så kan man icke tvifla derpå, att fodermedlet i fråga med fördel skall finna användning vid utfodring af mjölkboskap.

— — — — — Vid år. ets utställning i Köpenhamn förekom prof af foderkakor derifrån med 10—12 proc råfett och 38—41 proc. protein, beredda af färsk sill och finmalen halm, hvetekli eller hafremjöl. Vid utfodring af dessa kakor i quantiteter af omkring 1 kg. pr dag och djur skall man, enligt hvad attester från smörexportörer i Malmö och Göteborg gifva vid handen, hafva erhållit ett smör, som utan att ega någon bismak heller icke i öfrigt skilde sig från smör, framställt efter vanlig utfodring.

Att denna rationela användning af den enorma mängd sill, som går till vid våra kuster, kan få en storartad betydelse för vårt lands ladugårdsskötsel, det framgår deraf, att importen af foderkakor, som af det nya fodermedlet skulle kunna ersättas, steg till 19,190,000 kg. år 1885 och 16,386,000 kg. år 1886, medan den till största delen på utländsk råvara baserade inhemska tillverkningen deraf under först nämnda år utgjorde 13,477,000 kg.

FISKFODERKAKOR.

Åkerby gård den 17 April 1889.

Aktiebolaget DELFIN

Framnäs och Öckerö.

— — — — — Mjölken efter utfodring med sillkaka var ej behäftad med någon bismak, hvilket ej heller varit förhållandet sedan fordringen utsträckt till hela ladugården. — — — — —

Resultatet af denna försöksfodring tyckes visa på att rapskaka och sillkaka skulle ega ungefär samma fodervärde.

Jag tror att sillkakan kan komma att få en ganska vidsträckt användning — — — — — och sjelf skulle jag vara hågad att till nästa vinter göra ett försök i större skala.

Ivar Lindström.

Vik å Vermdön den 18/6 1889.

Till Aktiebolaget DELFIN

Öckerö.

Till svar å Eder ärade skrifvelse af d. 14 Juni är det mig ett nöje få meddela, att jag i min koladugård, genom användande af Edra Fiskfoderkakor uppnått ett synnerligen godt resultat, alldenstund mjölmängden stigit betydligt öfver den, som erhållits genom utfodring med raps, och detta oaktadt rapskakorna ställa sig dyrare för samma vigtsmängd. Hvarken smör eller mjölk hafva tagit någon bismak vid användande af Edert fabrikat och har jag sedan jag fick tillfälle använda af ifrågavarande utmärkta fodermedel utan saknad kunnat utesluta den qvantitet foderbenmjöl, som eljest är så nödvändig för mjölkboskap. Fiskfoderkakorna hafva äfven visat sig vara ett utmärkt fodermedel för hundar, höns samt andra smärre djur, som vanligen förekomma vid större lantgårdar.

Thor Bernhardt,

Godsegare.

På begäran af Aktiebolaget Delfin får meddela att jag sedan den 1:ste Februari detta år använt deras fabrikat sillkakor som kraftfoder för mjölkkor i blandning med hafregröpe och rågkli och har visat sig, att utfodring med sillkakor blef icke obetydligt billigare än med andra i handeln förekommande kraftfoderämnen och mjölken visade högre fetthalt. Jag har äfven använt sillkakor för utfodring af oxar, hästar, svin och höns och funnit dem mycket lämpliga och billiga för dessa, hvarföre jag icke kan annat än detta foderämne rekommendera.

Ramslätt pr Fritsla den 3 Juli 1889.

Alfr. Wingqvist.

FISKFODERKAKOR.

Några nya foderämnen.

Efter ett föredrag i landtbruksakademien af direktör R. T. Hennings.

Bland nya foderämnen af animaliskt ursprung intaga fiskfoder eller s. k. sillkakor ett framstående rum.

Priset på fiskfoderkakor är f. n. i Stockholm kr. 5,50 pr gammal centner och således något billigare än å rapskakor, hvilka dock till sin sammansättning äro fiskfoderkakorna underlägsna. Angående den mängd fiskfoderkakor, som med fördel kan användas pr dag och djur, föreligga ännu inga bestämda erfarenheter, men torde större kvantiteter än 2 å 3 $\mathbb{E}$ pr dag och ko ej vara att tillstyrka för mjölkande djur, förr än frågan blifvit fullständigare utredd. Vid Kröntorp i Värmland äro under 3:ne månader försök nyligen utförda med fiskfoderkakor, och synas de, att döma efter de dervid vunna resultaten, ej utöfva någon skadlig inverkan på vare sig mjölkens eller smörets beskaffenhet. Intyg föreligga och från framstående smör-exportörer i Göteborg och Malmö om att smör, som blifvit beredt af mjölk varit med fiskfoderkakor utfodrade kor, efter af bästa beskaffenhet såväl i afseende å smak som hållbarhet och betalts efter högsta smörnotering.

Äfven hos tal. hade under senast förflutna vinter några utfodringsförsök blifvit utförda med fiskfoderkakor, och hade dessa anordnats på följande sätt: Ur en kobesättning af 110 djur utvaldes 12 kor, som fördelades i 2

grupper A och B, och tillsågs noga, att djurens ålder, mjölkafkastning samt afstånd från kalningen var så lika som möjligt. Försöken omfattade en tid af 4 veckor, och var ströfodret under hela tiden lika för båda afdelningarne, nemligen 12 $\mathbb{E}$ klöfverhø, 5 $\mathbb{E}$ hafrehalm, 15 $\mathbb{E}$ agnar och boss samt höstsådes-halm till nattfoder efter behag, allt pr dag och djur beräknadt. Kraftfodret var under första veckan lika för båda afdelningarna och utgjordes af 4 $\mathbb{E}$ kli och 4 $\mathbb{E}$ blandsädsgröpe; under andra veckan erhöles djuren i afdelning A $3\frac{1}{2}$ $\mathbb{E}$ kli, $3\frac{1}{2}$ $\mathbb{E}$ gröpe och 1 $\mathbb{E}$ rapskakor samt i afdelning B $3\frac{1}{2}$ $\mathbb{E}$ kli, $3\frac{1}{2}$ $\mathbb{E}$ gröpe och 1 $\mathbb{E}$ fiskfoderkakor; i 3:dje veckan erhöles djuren i afdelning A 3 $\mathbb{E}$ kli, 3 $\mathbb{E}$ gröpe och 2 $\mathbb{E}$ rapskakor och i afdelning B 3 $\mathbb{E}$ kli, 3 $\mathbb{E}$ gröpe och 2 $\mathbb{E}$ fiskfoderkakor och slutligen i 4:de veckan utfodrades alla djur lika igen med 4 $\mathbb{E}$ kli och 4 $\mathbb{E}$ blandsädsgröpe, allt pr dag och djur. Samtliga 12 djur profmjölkades hvarje dag, hvarjemte 2:ne gånger i veckan ett generalprof togs af mjölken från hvardera afdelningen och öfversändes till professor Bergstrand i Stockholm för verkställande af kemisk analys. Utfodringsförsöken, som leddes och med största möjliga noggrannhet kontrollerades af agronomen Hugo Evers, lemnade följande resultat, och angifva siffrorna medeltalet af mjölkens mängd och sammansättning i hvarje vecka.

Utfodringsförsök med fiskfoderkakor.

Afdelning A.							Afdelning B.						
	Knr mjölk pr dag	Mjölkens sammansättn.						Knr mjölk pr dag	Mjölkens sammansättn.				
		Pro. vatten	Pro. fett	Pro. Pro.	Fasta be- ständ.	Speci- fik vikt			Pro. vatten	Pro. fett	Pro. Pro.	Fasta be- ständ.	Speci- fik vikt
1:a veckan	22,10	87,88	3,34	8,78	1,029		1:a veckan	20,22	87,53	3,65	8,87	1,030	
2:a »	22,57	88,09	3,12	8,79	1,030		2:a »	20,35	87,56	3,54	8,90	1,032	
3:e »	23,18	87,94	3,16	8,91	1,031		3:e »	20,75	87,58	3,61	8,81	1,032	
4:e »	22,45	87,96	3,12	8,93	1,031		4:e »	21,07	87,33	3,70	8,97	1,031	

Djuren vänja sig lätt vid kakorna och förtära dem efter 3 å 4 dagar med stor begärlighet. Kakorna äro lätta att sönderbryta för hand och utfodras bäst torra i bitar.

FISKFODERKAKOR.

Ur Matthews Fidlers cirkulär.

Om *fodermedel* har jag den åsigt, att smör med den finaste arom åstadkommes om vintern genom användande af godt hö, hafremjöl, hvetekli och en mindre kvantitet stettiner-raps; men för cirka ett år sedan utlemnades flere profver af sillkakor, och jag hade då tillfälle att undersöka vissa profver af smör, beredt efter utfodring med dessa kakor ifrån ett till åtta skålpund för ko per dygn. Utfodring med rå sill medför, såsom hvar och en vet, en sådan stark och obehaglig fisksmak, att när det först var fråga om sillkakor, var det naturligt, att man skulle hysa misstroende till deras nytta. Genom stekning af sillen försvinner dock den traniga lukten och smaken så mycket, att jag med de experiment, som gjorts, funnit, att smöret erhållit hvarken lukt eller smak af fisk, så länge mindre än åtta skålpund om dagen användts. Detta resultat var i högsta grad tillfredsställande och har gifvit anledning till anläggande af en fabrik för beredande af sådana foderkakor, hvilka enligt analys innehålla 12—16 % fett och 32—40 % protein samt 34 % kolhydrater.

Om vi antaga värdet af kolhydrater till 3 öre och för fett och protein 15 öre, så hafva vi ett fodervärde af cirka 8: 50 per centner, hvaremot dessa kakor låra vara tillgängliga för köparen till cirka 40 % lägre än detta pris eller kr. 5 å 5: 25 per centner. Detta pris för en så hög procent näringshalt, jemförd med andra kakor, är glädjande för både köpare och producent, emedan hvarje utsigt till att mer och mer tillgodogöra sig den rikliga tillgången på sill medför ej så ringa fördel för såväl fiskare som jordbrukare.

Efter ytterligare experiment med kakor af detta års tillverkning komma de att lemnas ut i marknaden; och om de visa lika fördelaktiga resultat, som profstillverkningen förlidet år, blifva de troligtvis högst välkomna.

Hvar och en, som köper sillkakor bör vara försigtig vid användande häraf och ej öfverstiga ett par skålpund för hvarje ko per dygn utan att öfvertyga sig om, att hvarken mjölk eller smör lida deraf. Jag är villig att undersöka och afprofa smör från hvem som helst, som önskar göra försök med dessa kakor, och skall genast lemna mitt omdöme derom.

Matthews Fidler.

På begäran af **Aktiebolaget Delfin** får jag lemna följande intyg:

Under vintern har jag en tid användt till kraftfoder åt mjölkkor af Aktiebolaget Delfin patenterade sillkakor och funnit dem jemngoda med de bästa rapskakor. Sillkakorna ställa sig lika i fodervärde med rapskakorna, då man beräknar prisskillnaden. Jag använde rapskakorna både före och efter sillkakorna och bibehöll sig mjölmängden under sillkakutfodringen lika bra som före densamma. Hvad kvaliteten beträffar, så utröntes den genom tillverkning af sötmjölksost och blef uthytet detsamma som då rapskakor användes.

Någon bismak å mjölken har jag icke kunnat märka.

Wiggetorp Nässundet den 24/5 1889.

P. Larsson.

FISKFODERKAKOR.

Analys.

Undersökning af **Fiskfoderkakor**, hvarå prof blifvit insändt genom Herr Grosshandlaren C. O. Lychou i Stockholm

Vatten	9.06
Proteinämnen	37.75
Fett	16.60
Kolhydrater	29.44
Askbeständsdelar	7.15
Qväfve	6.04
100.00	

Kakorna äro enligt uppgift beredda af färsk sill med tillsats af finmalen halm, hveteekli och hafremjöl m. m. Den höga proteinhalten jemte den stora mängden fett i förening med kolhydrater tillkännagifver, att dessa kakor utgöra ett kraftigt och på närande beständsdelar rikt fodermedel.

Stockholm den 26 Januari 1889.

C. E. Bergstrand.